

B8-1315/2016

28.11.2016

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį

dėl padėties Kongo Demokratinėje Respublikoje
(2016/3001(RSP))

Maria Lidia Senra Rodríguez, Marie-Christine Vergiat, Dimitrios Papadimoulis, Kostadinka Kuneva, Kostas Chrysogonos, Patrick Le Hyaric, Stelios Kouloglou, Lola Sánchez Caldentey, Tania González Peñas, Estefanía Torres Martínez, Xabier Benito Ziluaga, Miguel Urbán Crespo, Barbara Spinelli
GUE/NGL frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Kongo Demokratinėje Respublikoje
(2016/3001(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas, ypač į 2010 m. spalio 7 d., 2015 m. liepos 9 d. ir 2016 m. kovo 10 d. rezoliucijas, ir į AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos rezoliucijas, ypač 2016 m. birželio 15 d. rezoliuciją,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir 1966 m. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
- atsižvelgdamas į Kongo Demokratinės Respublikos (KDR) Konstituciją, ypač jos 56 straipsnį, kuriame nurodoma, kad „bet koks aktas, sutartis, konvencija, susitarimas ar bet koks kitas veiksmas, dėl kurio tauta, fiziniai asmenys arba juridiniai asmenys visiškai arba iš dalies netenka pragyvenimo lėšų, gaunamų iš nuosavų išteklių arba gamtos išteklių, nepažeidžiant tarptautinių teisės aktų nuostatų dėl ekonominių nusikaltimų, laikomi plėšimu – nusikaltimu, už kurį baudžiama pagal įstatymą“,
- atsižvelgdamas į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į Afrikos demokratijos, rinkimų ir valdymo chartiją,
- atsižvelgdamas į 1949 m. Ženevos konvencijų 3 straipsnį ir į jų II protokolą, kuriais draudžiamos masinės žudynės, žaginimai, priverstinis verbavimas ir kiti žiaurumai,
- atsižvelgdamas į 1989 m. lapkričio 20 d. Tarptautinę vaiko teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į 2015 m. kovo mėn. Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 2211, pagal kurią Jungtinių Tautų stabilizavimo misijos KDR (MONUSCO) įgaliojimai buvo pratęsti iki 2016 m. kovo 31 d.,
- atsižvelgdamas į tai, kad 2014 m. Sacharovo premija buvo įteikta Kongo ginekologui Dr. Denisui Mukwege už jo kovą siekiant apsaugoti Kongo moterų teises,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 20 d. priimtą savo poziciją dėl tam tikrų naudingųjų iškasenų ir metalų iš konfliktinių ir didelės rizikos zonų importuotojų sertifikavimo,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų aplinkos programos (angl. UNEP) 2015 m. balandžio 15 d. ataskaitą dėl neteisėto gamtos išteklių eksploatavimo ir neteisėtos jų prekybos, iš kurių pelnosi organizuotos nusikalstamos grupuotės,
- atsižvelgdamas į Kotonu susitarimą,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,

- A. kadangi daugėjant ginkluotų grupuočių, kilus sumaiščiai ir valstybėje nesant stabilumo, Jungtinėms Tautoms nesugebant tinkamai reaguoti į genocidą bei jo padarinius ir interesų regione turinčioms valstybėms, kaip antai JAV ir Prancūzijai, bendrininkaujant susiklostė dramatiška padėtis, dėl kurios nuo 1996 m. mirė šimtai tūkstančių, o galbūt net milijonai žmonių, daugiausia civilių, tapusių netinkamos mitybos, ligų ir skurdo, patirtų po 1996 m. ir 1998 m. karų, aukomis; kadangi šios padėties padariniai šalyje tęsiasi iki šiol;
- B. kadangi, remiantis Jungtinių Tautų vaikų fondo (UNICEF) duomenimis, perinatalinis mirtingumas 2007–2014 m. sumažėjo 30 proc. (nuo 148 tūkstančiui gimdymų 2007 m. iki 104 – 2014 m.), o jaunų gimdyvių mirtingumas sumažėjo 35 proc. (nuo 1 289 šimtui tūkstančių gimdymų 2007 m. iki 846 – 2014 m.);
- C. kadangi nuo 2012 m. KDR ir vėl vyrauja nestabilumas, dėl kurio nuo susirėmimų ir kitų žiaurumų žuvo ne vienas tūkstantis žmonių, ypač Šiaurės ir Pietų Kivu provincijose šalies rytuose; kadangi, remiantis Humanitarinių reikalų koordinavimo biuro (OCHA) duomenimis, 2015 m. liepos 31 d. šalies viduje perkeltų asmenų buvo beveik 1,5 mln., t. y., jų skaičius sudarė 7 proc. visų šalies gyventojų; kadangi daugiau nei 400 000 pabėgėlių iš Kongo ir toliau gyvena tremtyje; kadangi į KDR atvyksta pabėgėlių iš gretimos Centrinės Afrikos Respublikos, išgyvenančios sunkią humanitarinę krizę;
- D. kadangi tarp kariaujančių grupuočių yra Ruandos demokratinės išlaisvinimo pajėgos (hutų karinės grupuotės), Gomoje įsteigtas Kongo demokratijos susivienijimas (KDR-Goma), remiamas Ruandos ir kovojantis prieš Kongo Demokratinės Respublikos Vyriausybę, Viešpaties pasipriešinimo armija (LRA), atsiradusi po vieno sukilimo Ugandoje, Katangos „Mai-Mai“ grupuotė ir Liaudies savigynos judėjimas (MPA); kadangi, nors tam tikros grupuotės nuo 2010 m. buvo demobilizuotos, o tam tikrais atvejais iš dalies integruotos į Kongo armiją (FARDC), vis dar nėra saugu; kadangi manipuliavimas „etniniu klausimu“ regione įžiebė didelius konfliktus, be to, jis toliau skaido teritorijas;
- E. kadangi buvo įvykdyta daugybė karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui, masinių žmogaus teisių pažeidimų, sustiprėjo opozicijos narių represijos, buvo vykdomi masiniai moterų ir mergaičių prievartavimai, o gyventojai masiškai paliko savo namus; kadangi nuo 1996 m. Kongo Demokratinėje Respublikoje oficialiai užregistruota bent 200 000 prievartavimo aukų, bet iš tikrųjų jų yra daug daugiau, nes daug išprievartavimų neužregistruota; kadangi prievartavimas yra karo ginklas, kurį naudoja visos karinės grupuotės, įskaitant ir oficialiąsias ginkluotąsias pajėgas; kadangi Kongo Demokratinėje Respublikoje yra įprasta vykdyti priverstinį verbavimą, ypač vaikų, siekiant paversti juos kovotojais;
- F. kadangi valstybinė armija (FARDC) yra nuolat kaltinama žiaurumais; kadangi 2012 m. spalio mėn. vyriausybė patvirtino veiksmų planą, kuriuo siekiama sustabdyti vaikų verbavimą, lytinį smurtą ir kitus rimtus vaikų teisių pažeidimus, vykdomus ginkluotųjų ir saugumo pajėgų; kadangi nuo to laiko problemos liko neišspręstos ir vis dar reikia panaikinti nebaudžiamumą;
- G. kadangi 1999 m. pradėta MONUSCO (Jungtinių Tautų Organizacijos stabilizavimo misija Kongo Demokratinėje Respublikoje) patyrė visišką fiasko, nes nepadėjo pagerinti smarkiai nuo karo nukentėjusių civilių gyventojų padėties, o, remdama

nacionalinę Kongo armiją (FARDC), tik palaikė jos vykdomus nusikaltimus; kadangi, nors 2015 m. vasario mėn. MONUSCO ir FARDC karinis bendradarbiavimas buvo nutrauktas, 2016 m. kovo 2 d. Jungtinės Tautos nusprendė atnaujinti vyriausybės pajėgoms teikiamą karinę paramą;

- H. kadangi, pagal Konstitucijos nuostatas, būsimieji prezidento rinkimai turi įvykti 2016 m. gruodžio mėn.; kadangi Konstitucijoje numatyta, kad KDR prezidento pareigas asmuo gali eiti tik dvi kadencijas; kadangi prezidentas Joseph Kabila išreiškė pageidavimą peržiūrėti rinkimų įstatymą, siekdamas nukelti juos po 2016 m., todėl kilo politinė įtampa, demonstracijos ir smurto protrūkiai, dėl kurių žuvo kelios dešimtys žmonių; kadangi Joseph Kabila nusprendė surengti nacionalinį politinį dialogą, kurį boikotavo dalis opozicijos, suformulavusi būtiną savo dalyvavimo jame sąlygą – kad būtų grįžta prie tarptautinio tarpininkavimo ir griežtai paisoma Konstitucijos;
- I. kadangi 2016 m. spalio 17 d. sprendimu dėl tariamo „politinio dialogo“ (opozicija jame nedalyvauja) rinkimų data buvo atidėta iki 2018 m. balandžio mėn.;
- J. kadangi opozicija kaltina prezidentą J. Kabilą ir jo vyriausybę tuo, kad jie naudoja administracines ir technines priemones, siekdami pavėlinti rinkimus ir likti valdžioje pasibaigus Konstitucijoje nustatytam laikotarpiui;
- K. kadangi daugelis NVO praneša apie tai, kad Kongo teisingumo organai yra paversti priemone nutildyti tuos, kurie nepitaria prezidento J. Kabilos siekiui likti šiame poste trečiąją kadenciją;
- L. kadangi per pastaruosius mėnesius žmogaus teisių gynimo asociacijos ne kartą pranešė apie tai, kad žmogaus teisių ir susirinkimų laisvės padėtis šalyje blogėja, ypač apie tai, kad per dažnai naudojama prievarta prieš taikius demonstrantus, politinius aktyvistus ir žmogaus teisių gynėjus, kurie priešinasi prezidento J. Kabilos bandymams likti valdžioje pasibaigus Konstitucijoje nustatytam ne ilgesniam nei dviejų kadencijų laikotarpiui;
- M. kadangi per 2016 m. rugsėjo 19–20 d. Kinšasoje vykusias demonstracijas nužudyta daugiau kaip 30 asmenų ir daug žmonių dingo be žinios; kadangi tam tikri judėjimo LUCHA nariai vis dar neteisėtai kalinami Gomoje, o daugelio žiniasklaidos organų, kaip antai RFI, biurai buvo uždaryti;
- N. kadangi Kongo Demokratinėje Respublikoje gausu vertingų gamtos išteklių (kasiterito, koltano, metano dujų ir kt.) ir tebesitęsiančiu nelegaliu šių išteklių eksploatavimu – ypač KDR rytuose juos vis dar dažnai kontroliuoja ginkluotos sukarintos grupuotės – prisidedama prie konflikto finansavimo ir jis remiamas, be to, tai ir toliau išlieka viso regiono nesaugumo šaltinis;
- O. kadangi tarptautinės bendrovės finansuoja ginkluotą konfliktą, kad galėtų toliau eksploatuoti Kongo žemės gelmių išteklius; kadangi Jungtinės Tautos savo ataskaitose daug kartų kritikavo šį reiškinį; kadangi 2015 m. balandžio mėn. Ibrahim Thiaw, Jungtinių Tautų aplinkos programos (UNEP) vykdomasis direktorius, pareiškė, jog iš šio gamtos išteklių eksploatavimo gaunamos pajamos siekia daugiau kaip 1 mlrd. USD per metus ir kad didžioji dalis – iki 98 proc. – pelno atitenka tarptautinėms bendrovėms, o likusieji 2 proc. panaudojami ginkluotoms vidaus grupuotėms finansuoti;

- P. kadangi tarptautinės finansų institucijos savo struktūriniais koregavimais tik dar labiau nusilpnino šalį, paversdamos ją teisiniu ir mokesčių rojumi daugiašalėms, ypač kasybos sektoriaus, įmonėms; kadangi išardžius Kongo ekonomikos pamatus ir atleidus tūkstančius darbuotojų – tai įvyko dėl tarptautinių organizacijų, visų pirma Pasaulio banko, kaltės – gyventojai neteko pragyvenimo šaltinių ir jų gyvenimo sąlygos dar labiau suprastėjo, tačiau iš to pasipelno didelės, visų pirma Vakarų šalių, pramonės grupės, kurios pasiglemžė išteklius ir užgrobė ekonomiką;
- Q. kadangi prasidėjus konfliktui labai išaugo maisto produktų kainos, todėl dar labiau padidėjo vietos gyventojų skurdas ir maisto stygius ir viso regiono nestabilumas; kadangi padėtį dar labiau apsunkina tarptautinių bendrovių vykdomas žemės grobimas bendrininkaujant vyriausybei;
- R. kadangi regione nestabili padėtis susidarė dėl lemiamų veiksnių, kaip antai išaugęs nedarbas, pablogėjusi socialinė padėtis ir gyventojų skurdas;
1. smerkia visus smurtinius veiksmus, visus žmogaus teisių pažeidimus ir visas seksualinio smurto apraiškas; išreiškia savo palaikymą visiems dėl metų metus trunkančio konflikto kenčiantiems žmonėms; vėl smerkia manipuliavimą „etniniu klausimu“, dėl kurio regione nukentėjo milijonai žmonių ir kuriuo tik skaldoma visuomenė;
 2. yra ypač susirūpinęs dėl smurto paaštrėjimo artinantis rinkimams; smerkia visų formų bauginimą ir persekiojimą, įskaitant teisminį, žmogaus teisių gynėjų, žurnalistų, politinių oponentų ir kitų nepriklausomų ar kritiškai nusiteikusių asmenų atžvilgiu; pabrėžia, kad būtina gerbti ir ginti teises į saviraiškos, asociacijų ir taikių susirinkimų laisvę;
 3. prašo nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvinti visus savavališkai kalinamus asmenis;
 4. smerkia gynybos ir saugumo pajėgų vykdomas represijas; pabrėžia, kad, vadovaujantis Jungtinių Tautų nustatytais pagrindiniais jėgos panaudojimo principais, griežtai draudžiama naudoti mirtinus ginklus prieš taikius demonstrantus ir kad teisėsaugos institucijų vadovai neturi naudoti šaunamųjų ginklų;
 5. mano, kad kova su nebaudžiamumu dėl humanitarinės teisės nepaisymo ir ekonominių bei finansinių pažeidimų yra viena iš būtinų sąlygų siekiant atkurti taiką Kongo Demokratinėje Respublikoje;
 6. pritaria Jungtinių Tautų ir Afrikos Sąjungos nuomonei, kad šiuo metu šalyje tvyrančią politinę įtampą galima sumažinti tik palaikant dialogą, į kurį įsitrauktų visos suinteresuotosios šalys ir visi Kongo visuomenės atstovai, griežtai paisant Konstitucijos ir gyventojų interesų ir siekiant surengti laisvus, teisingus, skaidrius ir patikimus rinkimus;
 7. yra ypač susirūpinęs dėl moterų padėties šalyje ir dėl nusikaltimų bei diskriminacijos jų atžvilgiu; mano, jog būtina, kad valdžios institucijos ir tarptautinė bendruomenė didintų pastangas siekdamos užkirsti kelią masiniams prievartavimams, kurie yra naudojami kaip karo priemonė, užtikrinti prieigą prie nemokamų viešųjų sveikatos paslaugų, ypač sudaryti galimybes gauti ginekologinį, kontraceptinį gydymą ir aborto paslaugas ir skatinti tikrą lyčių lygybę;

8. taip pat mano, kad valdžios institucijų ir tarptautinės bendruomenės prioritetu turėtų būti vaikų karių reiškinio panaikinimas;
9. smerkia tai, kad Kongo gyventojų pagrindiniai poreikiai nuolat aukojami tarptautinių įmonių ir užsienio jėgų ekonominiams ir geopolitiniams interesams;
10. todėl mano, kad dramatišką padėtį KDR rytuose bus galima ilgam pakeisti tik tuo atveju, jei bus imtasi veiksmų, kad gyventojai pagaliau galėtų naudotis gamtos ištekliais; pabrėžia, kad tuo tikslu valstybė turi susigrąžinti savo suverenias teises į gamtos išteklius, pradėti kontroliuoti daugiašalių užsienio įmonių veiklą ir sukurti nacionalinę infrastruktūrą, kad galėtų pati eksploatuoti ir apdoroti savo žaliavas bei jomis prekiauti; tai reiškia, kad reikės peržiūrėti ir nutraukti visas kasybos ir miškininkystės sutartis pagal Kongo Konstitucijos 56 straipsnį, siekiant užtikrinti, kad šalies turtai duotų naudą kiek galima daugiau šalies gyventojų, o ne mažai jų daliai;
11. primena, kad reikia užtikrinti Kongo Demokratinės Respublikos teisę į apsirūpinimo maistu savarankiškumą, kuris apima ūkininkų teisę gaminti maisto produktus šalies žmonėms nutraukus žemių grobimo praktiką ir užtikrinus ūkininkų prieigą prie žemės, sėklų ir vandens;
12. prašo tarptautinę bendruomenę ir ypač šalis, kurios yra KDR kreditorės (ir, be kita ko, Belgiją), panaikinti kliūtis, trukdančias KDR vystytis – taigi sukurti taiką, panaikinant skolą ir skolos palūkanas, kurias toliau moka ši šalis, ir pradedant iš tikrųjų bendradarbiauti tarptautiniu lygmeniu, gerbiant pagrindines žmogaus teises ir Kongo valstybės suverenitetą, užuot sudarinėjus laisvosios prekybos susitarimus ir struktūrinio koregavimo planus; ragina KDR valdžios institucijas reikalauti atlikti jų skolų auditą ir panaikinti visas neteisėtas skolas užsienio skolintojams siekiant visiškai panaikinti skolą ir pagaliau reaguoti į jų gyventojų pagrindinius žmogiškuosius poreikius;
13. prašo ES ir jos valstybių narių didinti finansinę paramą ir humanitarinę pagalbą, siekiant patenkinti būtiniausius šių gyventojų poreikius; prašo, kad ES ir jos valstybių narių pagalba būtų teikiama subsidijų, o ne paskolų pavidalu, kad nebūtų padidinta skolos našta; apgailestauja dėl to, kad daug Sąjungos valstybių narių nepasiekė tikslo šiai paramai skirti 0,7 proc. savo BNP ir kad kai kurios valstybės sumažino paramai vystymuisi skiriamų lėšų procentinę dalį; apgailestauja dėl to, kad valstybės narės skiria mažiau lėšų pagalbos maistu programoms; primygtinai prašo, kad parama vystymuisi nebūtų pasinaudojama siekiant uždaryti ar kontroliuoti sienas arba užtikrinti migrantų readmisiją; prašo, kad Sąjungos ir valstybių narių teikiama pagalba KDR visų pirma būtų naudojama su dideliais skirtumais, skurdu, nuolatine netinkama mityba, galimybėmis gauti sveikatos ir viešąsias paslaugas, ypač reprodukcinę ir ginekologinę gydymą, susijusioms problemoms spręsti ir tvaraus vystymosi tikslams pasiekti; taip pat prašo padidinti pagalbą maistu ir ją visų pirma panaudoti vietos ūkininkų maisto produktams pirkti;
14. dar kartą tvirtina, kad Europos bendrovės, vykdančios veiklą trečiosiose šalyse, privalo griežtai laikytis tarptautinių žmogaus teisių standartų; todėl prašo valstybių narių stebėti, kad įmonės, kurioms taikoma nacionalinė teisė, laikytųsi žmogaus teisių ir socialinių, sveikatos ir aplinkosaugos standartų, kurių laikytis jos privalo, kai steigiasi ar vykdo savo veiklą trečiojoje šalyje; ragina Europos Komisiją ir valstybes nares imtis būtinų priemonių prieš Europos įmones, kurios nesilaiko šių standartų arba kurios

nepakankamai atlygina žalą asmenims, nukentėjusiems nuo žmogaus teisių pažeidimų, už kuriuos jos yra tiesiogiai arba netiesiogiai atsakingos;

15. kiek tai susiję su Kongo Demokratinė Respublika, ypač ragina atlikti nepriklausomą tyrimą, kaip šalyje veiklą vykdančios Europos bendrovės laikosi socialinių ir aplinkos normų, visų pirma gamtos išteklių sektoriuje, ir ištirti, ar šios bendrovės nėra susijusios su ginkluotų grupuočių finansavimu; kartu ragina atlikti tarptautinį tyrimą siekiant išsiaiškinti, ar pagrįsti įtarimai, jog esama ryšių tarp struktūrinio koregavimo planų, tarptautinių finansų institucijų teikiamos finansinės paramos ir Kongo Demokratinėje Respublikoje vykdomų nusikaltimų;
16. prieštarauja bet kokiam bandymui Sąjungos migracijos politiką iškelti į trečiąsias šalis; smerkia tai, kad Rabato procesu, kuriuo naudojasi KDR, nesudaromos jokios galimybės kovoti su svarbiausiomis migracijų priežastimis, o tiesiog skatinama grąžinimo ir readmisijos politika; mano, kad ši politika prieštarauja laisvo judėjimo teisei ir teisei į prieglobstį; todėl reikalauja nedelsiant sustabdyti su Rabato procesu susijusias derybas su KDR;
17. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Afrikos Sąjungai, Didžiųjų ežerų regiono šalių vyriausybėms, Kongo Demokratinės Respublikos ministrui pirmininkui ir parlamentui, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, JT Žmogaus teisių tarybai ir AKR ir ES jungtinei parlamentinei asamblėjai.